

ANADOLU SIKKE MONOGRAFİLERİ I *Anatolian Coins Monographies I*

MENTEŞE / MENTESHE

SAHİBATA / SAHIBATA

BAHA / BAHA

DAMGALAR / COUNTERMARKS

GERMİYANOĞLU / GERMIYANID

BİTLİS DEFİNESİ / BITLIS HOARD

Halûk Perk Hüsnü Öztürk

İstanbul 2007

**SELÇUKLU DEVLETİNİN SON
DÖNEMLERİNDE SAHİBATA OĞULLARI'NA
TABİ ŞEHİRLERDE DARP EDİLEN
SİKKELER:
BAKLAN, SARIKAVAK, KARAHİSAR**

***THE COINS STRUCK IN THE CITIES OF
SAHIBATA-OGHULLARI DURING THE LAST
PERIOD OF SELJUQS:
BAKLAN, SARIKAVAK, KARAHİSAR***

THE COINS STRUCK IN THE CITIES OF SAHIBATA-OGHULLARI DURING THE LAST PERIOD OF SELJUQS: BAKLAN, SARIKAVAK, KARAHISAR

The small principality comprised of a few subdivisions of Afyon province and its vicinity, founded by the grandchildren of Sahibata Fakhr al-Din 'Ali (Seljuq vizier) was called principality of Sahibata. He had two sons- Taj al-Din Husayn and Nusrat al-Din Hasan. When he was the vizier of Seljuqs, his sons acted as *serleşker*¹ in Karahisar-ı Dawla and Ladik. Besides, the income of Kütahya, Sandıklı, Gorgurum and Akşehir vicinities was given to them as *tenure*². Both brothers died in 675/1277 in the Akşehir battle with the fake Sultan Siyawush, who was mentioned as Cimri -when their father was still alive³.

Sahibata's grandson (amir of Karahisar) -Nusrat al-Din Hasan's son Shams al-Din Mehmed was defeated and murdered in the battle with Germiyanids in 686/1287. That is, he died one year earlier than his grandfather⁴. Although there is no information who the principality was ruler by following this, we acknowledge that there were the grandchildren of Sahibata among the Anatolian rulers who went alongside Ilkhanid Beglerbeg Amir Choban when he come to Anatolia in 714/1314.

In the following years, Nusrat al-Din Ahmad -Shams al-Din Mehmed's son-ruled the principality. When Karahisar was besieged by Eretna in 727/1327, he took refuge behind Germiyanid Ya'qub Beg I -who was his father-in law. We know that Nusrat al-Din Ahmad had a brother called Muzaffar al-Din Dawla and he died in Safar 734/Oct.1333. During the period of Nusrat al-Din Ahmad Beg, the principality was under the influence of Germiyanids and later on it was annexed by them⁵.

According to Mesaliku'l-Ebsar, Sahibata-oghulları had only Karahisar province and also about one thousand villages⁶. According to Camiu'd-Duvel, they had also the small towns of Sandıklı, Bolvadin, Şuhud, Barçınlı and Oynaş⁷.

¹ Governor.

² Gönçer 1971, p.278.

³ Uzunçarşılı 1988, p.150.

⁴ Uzunçarşılı 1988, p.151.

⁵ Uzunçarşılı 1988, p.152.

⁶ Yücel 1991/1, p.194.

⁷ Uzunçarşılı 1988, p.152.

SELÇUKLU DEVLETİNİN SON DÖNEMLERİNDE SAHİBATA OĞULLARI'NA TABİ ŞEHİRLERDE DARP EDİLEN SİKKELER: BAKLAN, SARIKAVAK, KARAHİSAR

Afyon ve yakınlarındaki birkaç kazadan oluşan ve Selçuk Veziri Sahibata Fahreddin Ali'nin torunları tarafından tesis edilmiş olan küçük beyliğe Sahibata-Oğulları Beyliği denilmiştir. Beyliğin tarihi hakkındaki bilgiler son derece sınırlıdır. Sahibata'nın Taceddin Hüseyin ve Nusratuddin Hasan adlarında iki oğlu olduğu bilinmektedir. Sahibata'nın Selçuklu veziri olduğu sırada oğulları Nusratuddin Hasan ve Taceddin Hüseyin Beyler de Karahisar-ı Devle ve Ladik serleşkerliği¹ yapmışlardır. Ayrıca Kütahya, Sandıklı, Gorgurum ve Akşehir taraflarının geliri kendilerine has olarak verilmişti². Her iki kardeş de Cimri diye anılan sahte Selçuklu Sultanı Siyavuş ile yaptıkları Akşehir muharebesinde h.675/1277 tarihinde, henüz babalarının sağlığında vefat etmişlerdir³.

Sahibata'nın Karahisar Emiri bulunan torunu ve Nusratuddin Hasan'ın oğlu Şemseddin Mehmed, Germiyanlılarla yaptığı bir savaş neticesinde h.686/1287 tarihinde mağlup ve maktul olmuştur. Yani o da dedesinden bir yıl önce vefat etmiştir⁴. Bundan sonra Beyliğin kimin idaresine geçtiği konusunda bir bilgi yoktur. Ancak, h.714/1314 tarihinde Anadolu'ya gelen İlhanlı Beylerbeyi Emir Çoban'ın yanına giden Anadolu Beyleri arasında Sahibata'nın torunlarının olduğu bilinmektedir.

Sonraki tarihlerde Beyliğin başında Şemseddin Mehmed'in oğlu olan Nusratuddin Ahmed bulunmuştur. Aynı zamanda Germiyanlı I.Yakub Bey'in damadı olan Nusratuddin Ahmed h.727/1327 tarihinde, Eretna tarafından Karahisar muhasara edildiğinde kayınpederinin yanına sığınmıştır. Nusratuddin Ahmed'in Muzaffereddin Devle adında bir kardeşi olduğu bilinmekte olup o da h.734 Safer/1333 Ekim'de vefat etmiştir. Nusratuddin Ahmed Bey zamanında Beylik Germiyanlıların etkisi altına girmiştir. Daha sonra da Germiyanlılar tarafından ilhak edilmiştir⁵.

Mesalikü'l-Ebsâr'a göre; Sahibataoğulları'nın Karahisar'dan başka şehri yoktur ve bin kadar köye sahiptirler⁶. Camiü'd-Düvel'e göre ise; Karahisar'dan başka Sandıklı, Bolvadin, Şühud, Barçınlı ve Oynaş kasabalarına da sahiptirler⁷.

¹ Vali.

² Gönçer 1971/1, s.278.

³ Uzunçarşılı 1988, s.150.

⁴ Uzunçarşılı 1988, s.151.

⁵ Uzunçarşılı 1988, s.152.

⁶ Yücel 1991/1,s.194.

⁷ Uzunçarşılı 1988, s.152.

Sahibata-oğulları Beyliği genelde Germiyanlılar'ın gölgesinde kalmıştır. Bugüne kadar bu beyliğe ait darp edilmiş bir sikke bilinmemektedir. Aşağıda yer alan sikkeler Honaz'da çıkmış olan toplu bir buluntunun parçalarıdır. Baklan, Karahisar ve Sarıkavak darplı paralar tipolojik benzerlikleri dolayısıyla bu beyliğin egemenlik sahası içindeki şehirlerde darp edilmiş olmalıdırlar. Sarıkavak ve Karahisar darp yerleri önceden de bilinmekte olup, aynı isimli başka yerlere aidiyetleri işaret edilmişlerdir. Baklan darp yeri ise ilk kez tarafımızdan ortaya konmuştur.

Principality of Sahibata was generally postponed by Germiyanids. We do not know any coins struck for this principality. The coins, below, are the pieces of a finding uncovered in Honaz. The coins struck in Baklan, Karahisar and Sarıkavak must have been in the cities of this principality - due to their typologic resemblance. The mint Sarıkavak and Karahisar used to be known earlier, but they had been pointed as different places with the same names. The mint Baklan has been put forth by us for the first time.

The mints and coins

Baklan بقلان

Baklan -today the same name is used- is one of the administrative districts of Denizli. According to Camiu'd-Duvel, it was one of the cities belonging to Germiyanids⁸. However, Müneccimbaşı determined this considering the subdivisions of Kütahya during the time of Ottomans. As it is known, having the Germiyanid lands completely by Ottomans come true when Ya'qub Beg II died in 1429⁹. Consequently, the situation might be a bit different in the beginning of the 14 th century.

In the last half of 12 th century, Ladik, Honaz and Karahisar given to Sahibata's sons as tenure¹⁰. However, their existence in Ladik was not permanent and the city changed owners -either Germiyanids or Sahibata-oghullari- several times. The situation Karahisar is obvious. Sahibata-oghullari had the city until it was annexed by Germiyanids in the second half of 14th century.

We do not have any other information on Honaz. It is geographically very close to Denizli and located between Denizli and Baklan. If we draw a curve from Denizli to Afyon for the places given to Sahibata-oghullari as tenure - we see that Baklan and Sarıkavak are located above the curve, in the north of Acıgöl. It was also an important commercial point of passing.

The reverse of the coin no.1, below struck at Baklan and the obverse of the coins no.6, struck at Karahisar and coin no.12, struck at Sarıkavak have the same typology and calligraphy. Since the place of finding is Honaz, it indicates that area from Afyon to Denizli was under the dominance of Sahibata-oghullari.

⁸ Uzunçarşılı 1988, p.41.

⁹ See. Varlık 1974.

¹⁰ Uzunçarşılı 1988, p.55.

Darp yerleri ve sikkeler

Baklan بقلان

Bugün de aynı ismi taşıyan ve Denizli'nin ilçelerinden biri olan Baklan Camiü'd-Düvel'e göre Germiyanoğulları'na bağlı şehirlerdendir⁸. Ancak, Müneccimbaşı Osmanlıların Anadolu eyaletindeki Kütahya sancağı kazalarını dikkate alarak bu tespiti yapmıştır. Bilindiği üzere Germiyanlılara ait toprakların tamamen Osmanlı egemenliğine girişi II. Yakub Bey'in 1429 tarihide vefatı üzerine gerçekleşmiştir⁹. Dolayısıyla 130 yıl önce yani 14.yüzyılın başlarında durum biraz daha farklı olabilir.

Daha 13. asrın son yarısında Ladik, Honaz ve Karahisar'la birlikte Sahibata'nın oğullarına ikta olarak verilmiştir¹⁰. Ancak, Sahibata-oğullarının Ladik'teki varlıkları kalıcı olamamış ve şehir Germiyanlılar'la onların arasında birkaç kez el değiştirmiştir. Karahisar'ın durumu ise açıktır. Şehir 14.yüzyılın ikinci yarısında Germiyanlılar tarafından ilhak edilene kadar Sahibata-Oğullarının elinde kalmıştır.

Honaz konusunda ise elde başka bir bilgi bulunmamaktadır. Honaz coğrafi olarak Denizli'ye oldukça yakındır ve Denizli ile Baklan arasında yer almaktadır. Sahibata-Oğullarına ikta olarak verilen yerler için Denizli'den Afyon'a kadar bir yay çizilecek olursa Baklan ve Sarıkavak'ın Acıgöl'ün kuzeyinde tam bu yayın üzerinde yer aldıkları görülecektir. Burası aynı zamanda önemli bir ticari geçiş noktasıdır.

Aşağıda yer alan Baklan darplı 1 no'lu sikkenin arka yüzüyle Karahisar darplı 6 no'lu ve Sarıkavak darplı 12 no'lu sikkelerin ön yüzleri aynı tipoloji ve kaligrafiye sahiptirler. Sikkelerin içinde yer aldığı buluntunun yerinin de Honaz olması, Afyon'dan Denizli'ye kadar olan sahanın Sahibata-Oğullarının egemenliği altında olduğunu göstermektedir.

⁸ Uzunçarşılı 1988, s.41.

⁹ Bkz. Varlık 1974.

¹⁰ Uzunçarşılı 1988,s.55.

1- Anonim / Anonymous

Gümüş / Silver (AR)

Darp yeri / Mint	Tarih / Date	Ağırlık / Weight	Çap / Diameter
Baklan	69(9)	2.15 gr	25 mm

HPM Arş.

ÖN YÜZ / OBVERSE

ARKA YÜZ / REVERSE

beş yapraklı çerçeve içinde /
in pentafoil

عليه
لا اله الا الله
محمد
رسول الله
صلى

aleyhe
La ilahe illallah
Muhammedun
Resulullah
salli

çevresinde / margin

... / تسعين / ...

... / tis'in / ...

satır arasında / between lines

ضرب بقلان duribeBaklan

dairesel çerçeve içinde /
in circle

لا اله الا الله
محمد
رسول الله ...

...

La ilahe illa-
Ilah Muhammedun
Resulullah ...

...

çift baskı / double struck

2- Gazan Mahmud adına / Ghazan Mahmud

Gümüş / Silver (AR)

Darp yeri / Mint	Tarih / Date	Ağırlık / Weight	Çap / Diameter
Baklan	699	2.15 gr	24 / 25 mm

HPM Arş.

ÖN YÜZ / OBVERSE

ARKA YÜZ / REVERSE

1 no'lu sikke gibi / as item #1
aynı kalıp / same die

çevresinde / margin
... /تسع و / تسعين / ست (مايه) /...
.../tis'a ve/ tis'in/ sitte/

yazılar oldukça bozuk ve
okunaksız /
blundered and illegible scripts

3- Gazan Mahmud adına / Ghazan Mahmud

Gümüş / Silver (AR)

Darp yeri / Mint	Tarih / Date	Ağırlık / Weight	Çap / Diameter
Baklan	699	2.2 gr	22 / 23 mm

HPM Arş.

ÖN YÜZ / OBVERSE

1 no'lu sikke gibi / as item #1
çevre yazıları ters /
marginal legend retrograde

ARKA YÜZ / REVERSE

dairesel çerçeve içinde / in circle

ilk iki satırda Moğolca /
first two lines in Mongolian
Tengrin /küçündür

3.satırda / in third line
غازان محمود Gazan Mahmud

son üç satırda Moğolca /
last three lines in Mongolian
Gazanu/ Delekgegülük/ sen

4- Gazan Mahmud adına / Ghazan Mahmud

Gümüş / Silver (AR)

Darp yeri / Mint	Tarih / Date	Ağırlık / Weight	Çap / Diameter
Baklan	699	2.15 gr	25 / 27 mm

HPM Arş.

ÖN YÜZ / OBVERSE

1 no'lu sikke gibi / as item #1
kalıbı biraz farklı /
die is a bit different

ARKA YÜZ / REVERSE

3 no'lu sikke gibi / as item #3
kalıbı biraz farklı /
die is a bit different

5- Gazan Mahmud adına / Ghazan Mahmud

Gümüş / Silver (AR)

Darp yeri / Mint	Tarih / Date	Ağırlık / Weight	Çap / Diameter
Baklan	okunaksız/illegible	2.25 gr	22 / 24 mm

HPM Arş.

ÖN YÜZ / OBVERSE

1 no'lu sikke gibi / as item #1
çevre yazıları okunaksız /
marginal legend illegible

ARKA YÜZ / REVERSE

3 no'lu sikke gibi / as item #3
kalıbı biraz farklı /
die is a bit different

Karahisar	قرا حصار
Karahisar-ı Devle	قرا حصار دوله
Devle	دوله

Karahisar -today the province- is distinguished by the names, Karahisar-i Dawla or Karahisar-i Sahib- which are the other settlements in Anatolia. It is probable that this name had been given due to a Turkoman tribe named Karaşar, who had settled in the region since the period of Seljuq Sultan Ma'sud II¹¹. Relating the improvements in the city and the castle during the period of 'Ala al-Din Kayqubad I, and that the national treasures of Seljuqs was kept here during the dangerous situations, it is considered that the city was named Karahisar-ı Dawla, meaning Karahisar of Seljuq state¹². Due to the name of Sahibata Fakhr al-Din Ali, who had the highest post called sahib-i divan for nearly 30 years -with intervals, the city was mentioned as Karahisar-ı Sahib for a long time.

Some coins struck in Karahisar are already known; however, since there are several Karahisar in Anatolia, this classification got more difficult. When we examine the coins no.9 and 10, we read the mint as Karahisar-ı Dawla for sure. That certainly directs us to Afyon Karahisar.

The coins no.6, 7 and 8, struck in the name of 'Ala al-Din Kayqubad III, have the same type as the coins that can be named as Sarıkavak type. Although this typology was used in Sarıkavak for long years, since we have few samples with Karahisar and Baklan mint, it is not possible to utter them for sure. There is a coin struck at Karahisar in the name of Khudabanda Muhammad -date cannot be read- (LA9 A4) in the collection of Tübingen University. It is also a question mark how long this minting activity lasted in Karahisar.

¹¹ Gönçer 1971/1, p./ s. 255.

¹² Gönçer 1971/1, p./ s.257.

Karahisar	قرا حصار
Karahisar-ı Devle	قرا حصار دوله
Devle	دوله

Bugün Afyon il merkezi olan Karahisar, Anadolu'da yer alan aynı isimdeki yerleşimlerden Karahisar-ı Devle veya Karahisar-ı Sahib isimleriyle ayrılır. Şehrin bu ismi Anadolu Selçuklu Sultanı 1.Mesud zamanından itibaren bu bölgeye yerleşen Karaşar isimli Türkmen boyundan almış olma ihtimali vardır¹¹. 1.Alaeddin Keykubad döneminde şehir ve kalede yapılan imar hareketleri ve Selçuklu devleti hazinesinin tehlikeli zamanlarda burada korunduğundan rivayetle şehre Devlet Karahisarı anlamına gelen Karahisar-ı Devle adının verildiği düşünülmektedir¹². Fasılalarla yaklaşık 30 yıl Selçuklu Devletinde en üst makam olan sahib-i divan'lık yapan Sahibata Fahreddin Ali'nin isminden dolayı şehir uzun bir süre Karahisar-ı Sahib ismiyle de anılmıştır.

Karahisar darplı bazı sikkeler daha önceden de bilinmektedir. Ancak, Anadolu'da çok miktarda Karahisar olması bunların tasnifini güçleştirmiştir. 9 ve 10 no'lu sikkelere bakacak olursak darp yerinin kesinlikle Karahisar-ı Devle şeklinde yazıldığı görülecektir. Bu da şüphe bırakmayacak şekilde bizi Afyon Karahisar'ına yönlendirmektedir.

Alâeddin Keykubad III adına darp edilmiş 6, 7 ve 8 no'lu sikkeler Sarıkavak tipi olarak adlandırabileceğimiz sikkelerle aynı tipte darp edilmişlerdir. Bu tipoloji Sarıkavak'ta uzun yıllar kullanılmış olmasına rağmen Karahisar ve Baklan darp yerlerine ait çok az örnek olması dolayısıyla buralar için net bir şey söylemek mümkün değildir. Tübingen Üniversitesi koleksiyonunda Hüdabende Muhammed adına Karahisar'da darp edilmiş ancak tarihi okunamayan bir sikke (LA9 A4) bulunmaktadır. Karahisar darphanesinde darp faaliyetinin ne kadar süreyle yapıldığı da bir soru işaretidir.

¹¹ Gönçer 1971/1, s.255.

¹² Gönçer 1971/1, s.257.

6- Alâeddin Keykubad III / 'Ala al-Din Kayqubad III

Gümüş / Silver (AR)

Darp yeri / Mint	Tarih / Date	Ağırlık / Weight	Çap / Diameter
Karahisar	ty/nd	2.2 gr	22 / 23 mm

HPM Arş.

ÖN YÜZ / OBVERSE

dairesel çerçeve içinde / in circle

لا اله الا الله
محمد
رسول الله ضرب
بقرا حصار

*La ilahe illa-
llah Muhammedun
Resulullah duribe
bi-Karahisar*

ARKA YÜZ / REVERSE

dairesel çerçeve içinde / in circle

اسلطان الاعظم
علا الدنيا والدين
ابو الفتح كيقباد
بن فرامرز؟

*Es-Sultanu'l-a'zam
Alae'd-dünya ve'd-din
Ebu'l-feth Keykubad
bin Feramurz?*

7- Alâeddin Keykubad III / 'Ala al-Din Kayqubad III

Gümüş / Silver (AR)

Darp yeri / Mint Karahisar	Tarih / Date ty/nd	Ağırlık / Weight 2.2 gr	Çap / Diameter 24 / 25 mm
-------------------------------	-----------------------	----------------------------	------------------------------

HPM Arş.

ÖN YÜZ / OBVERSE

6 no'lu sikke gibi / as item #6
aynı kalıp / same die

ARKA YÜZ / REVERSE

6 no'lu sikke gibi / as item #6
kalıbı biraz farklı /
die is a bit different

çift baskı / double struck

8- Alâeddin Keykubad III / 'Ala al-Din Kayqubad III

Gümüş / Silver (AR)

Darp yeri / Mint	Tarih / Date	Ağırlık / Weight	Çap / Diameter
Karahisar	ty/nd	2.15 gr	21 / 24 mm

HPM Arş.

ÖN YÜZ / OBVERSE

ARKA YÜZ / REVERSE

6 no'lu sikke gibi / as item #6
ön ve arka yüz kalıpları biraz farklı / dies of obverse and reverse are a bit different
yazılar daha okunaksız / blundered scripts

9- Gazan Mahmud adına / Ghazan Mahmud

Gümüş / Silver (AR)

Darp yeri / Mint	Tarih / Date	Ağırlık / Weight	Çap / Diameter
Karahisar-ı Devle	699	2.05 gr	22 / 23 mm

HPM Arş.

ÖN YÜZ / OBVERSE

dairesel çerçeve içinde / in circle

لا اله الا
الله محمد
رسول الله
فى سنة تسع تسعين
ستمايه

*La ilahe illa-
llah Muhammedun
resulullah
fi sene tis'a tis'in
sitte mie*

ARKA YÜZ / REVERSE

dairesel çerçeve içinde / in circle

خان اعظم قازان
سلطان محمود
خلد الله سلطانه
ضرب بقرا حصار
دوله

*Han-ı a'zam Kazan
Sultan Mahmud
halledallahu saltanehu
duribe bi-Karahisar
Devle*

10- Gazan Mahmud adına / Ghazan Mahmud

Gümüş / Silver (AR)

Darp yeri / Mint	Tarih / Date	Ağırlık / Weight	Çap / Diameter
Karahisar-ı Devle	700?	1.95 gr	20 / 23 mm

HPM Arş.

ÖN YÜZ / OBVERSE

kare çerçeve içinde / in square

لا اله الا
الله محمد
رسول الله

*La ilahe illa-
llah Muhammedun
resulullah*

çevresinde / margin
صرب / سنه / ... / سبعمایه؟
12:00 ← duribe/ sene/.../
seb'amie?

ARKA YÜZ / REVERSE

9 no'lu sikke gibi / as item #9
aynı kalıp / same die

11- Gazan Mahmud adına / Ghazan Mahmud

Gümüş / Silver (AR)

Darp yeri / Mint	Tarih / Date	Ağırlık / Weight	Çap / Diameter
Devle	700?	2.1 gr	22 / 23 mm

HPM Arş.

ÖN YÜZ / OBVERSE

ARKA YÜZ / REVERSE

dairesel çerçeve içinde / in circle

خان اعظم قازان
سلطان محمود
خلد الله

10 no'lu sikke gibi / as item #10
aynı kalıp / same die

Hanı azam Kazan
Sultan Mahmud
halledallahu

Sol tarafta yukarı doğru /
on left side to the top

دوله Devle¹³

¹³ Bu yazı 'Devletehu' gibi okunursa da 'Devle' olarak okunması daha uygundur. /
Though it is read as 'Dawlatahu', it is more appropriate to read as 'Dawla'.

Sarıkavak ساروقواق

Since the name Sarıkavak was used as much as Karahisar, there have been several foresights about the place of this mint. Some of these are Kumluca - between Antalya-Finike, Kütahya vicinity, Larende vicinity and Denizli vicinity. Thus, the coins struck at Sarıkavak have been attributed to some different principalities.

Our determination is the village Sarıkavak, in the administrative district of Afyon -near Tazkırı's border. Both mint, along with Baklan are located in the north of Acıgöl (see map). Ayasluğ was a key place due to its location on a trade route, coming from Denizli, between Asia and Europe. On this trade route from Ayasluğ to Konya lie many caravanserais such as Akhan and Çardak Han in Denizli; Çay and İshaklı caravanserais in Afyon; Kadınhan, Argıthan, Horozun Han in Akşehir and Ilgın¹⁴.

In this place called Sanaus in ancient, there was minting in the earlier periods, too -starting from the period of Nero (54-68) till the period of Philip (244-249). There is no information about the later periods¹⁵.

We comprehend through coins that Sarıkavak was being ruled by Sahibataoghullari. There was minting in Sarıkavak for a long time with the typology seen below.

¹⁴ Gönçer 1971/1, p.305.

¹⁵ *We kindly thank you to Turan Gökyıldırım, Curator of Numismatic Department at İstanbul Archaeological Museum, for providing us this information.*

Sarıkavak ساروقواق

Anadolu'da Sarıkavak ismi Karahisar gibi oldukça fazla kullanılmış olduğundan bugüne kadar bu darp yeri için de birçok yer öngörülmüştür. Bunlardan bazıları Antalya-Finike arasında Kumluca'da, Kütahya yakınlarında, Larende yakınlarında ve Denizli yakınlarında olanlarıdır. Dolayısıyla Sarıkavak darpli sikkeler de farklı birtakım beyliklere atfedilmekteydi.

Bizim tespit ettiğimiz Sarıkavak ise Afyon'a bağlı Tazkırı ilçesi sınırındaki Sarıkavak köyüdür. Baklan'la birlikte her iki darp yeri de Acıgöl'ün kuzeyinde yer alırlar (bkz.Harita). Burası Ayasluğ, Denizli'den gelen, Avrupa-Asya arasında transit ticaret yolunun bir geçit ve kilit noktasıdır. Bu yol üzerinde Denizli'de Akhan, Çardak Hanı, Afyon'da Çay, İshaklı hanları, Akşehir, Ilgın, Kadınhan, Argıthan, Horozun Han gibi Ayasluğ'dan Konya'ya kadar birçok kervansaray bulunmaktadır¹⁴.

Antik adı Sanaus olan bu yerde daha eski dönemlerde de sikke darp edilmiştir. Roma İmparatoru Nero (MS.54-68) döneminden Philip (MS. 244-249) dönemine kadar burada kesintisiz sikke darbına devam edilmiştir. Daha sonrasına ait bir bilgi mevcut değildir¹⁵.

Sarıkavak'ın da Karahisar-ı Devle gibi Sahibat-Oğullarının yönetiminde olduğu sikkelerinden anlaşılmaktadır. Sarıkavak'ta aşağıda yer alan tipolojide oldukça uzun süre sikke darbu yapılmıştır.

¹⁴ Gönçer 1971/1, s.305.

¹⁵ Bu bilgiyi bize veren İstanbul Arkeoloji Müzeleri Sikke kabinesinden Arkeolog Turan Gökyıldırım'a teşekkür ederiz.

12- Alâeddin Keykubad III / 'Ala al-Din Kayqubad III

Gümüş / Silver (AR)

Darp yeri / Mint	Tarih / Date	Ağırlık / Weight	Çap / Diameter
Sarıkavak	ty/nd	2.15 gr	24 / 25 mm

HPM Arş.

ÖN YÜZ / OBVERSE

dairesel çerçeve içinde / in circle

لا اله الا الله
محمد
رسول الله ضرب
ساروقواق

La ilahe illa-
llah Muhammedun
Resulullah duribe
Sarıkavak

ARKA YÜZ / REVERSE

dairesel çerçeve içinde / in circle

اسلطان الاعظم
علا الدنيا والدين
ابو الفتح كيقباد
بن فرامرز

Es-Sultanu'l-a'zam
Alae'd-dünya ve'd-din
Ebu'l-feth Keykubad
bin Feramurz

13- Alâeddin Keykubad III / 'Ala al-Din Kayqubad III

Gümüş / Silver (AR)

Darp yeri / Mint	Tarih / Date	Ağırlık / Weight	Çap / Diameter
Sarıkavak	ty/nd	2.2 gr	20 / 21 mm

HPM Arş.

ÖN YÜZ / OBVERSE**ARKA YÜZ / REVERSE**

12 no'lu sikke gibi / as item #12
ön ve arka yüz kalıpları biraz farklı / dies of obverse and reverse are a bit different

14- Alâeddin Keykubad III / 'Ala al-Din Kayqubad III

Gümüş / Silver (AR)

Darp yeri / Mint	Tarih / Date	Ağırlık / Weight	Çap / Diameter
Sarıkavak	ty/nd	1.95 gr	22 mm

HPM Arş.

ÖN YÜZ / OBVERSE**ARKA YÜZ / REVERSE**

12 no'lu sikke gibi / as item #12
ön ve arka yüz kalıpları biraz farklı / dies of obverse and reverse are a bit different

15- Alâeddin Keykubad III / 'Ala al-Din Kayqubad III

Gümüş / Silver (AR)

Darp yeri / Mint	Tarih / Date	Ağırlık / Weight	Çap / Diameter
Sarıkavak	ty/nd	1.95 gr	22 / 23 mm

HPM Arş.

ÖN YÜZ / OBVERSE

ARKA YÜZ / REVERSE

dairesel çerçeve içinde / in circle

لا اله الا الله
محمد
رسول الله ضرب سا
روقواق

*La ilahe illa-
llah Muhammedun
Resulullah duribe Sa-
rıkavak*

12 no'lu sikke gibi / as item #12
kalıbı biraz farklı /
die is a bit different

16- Alâeddin Keykubad III / 'Ala al-Din Kayqubad III

Gümüş / Silver (AR)

Darp yeri / Mint	Tarih / Date	Ağırlık / Weight	Çap / Diameter
Sarıkavak	700?	2.05 gr	23 / 24 mm

HPM Arş.

ÖN YÜZ / OBVERSE

12 no'lu sikke gibi / as item #12
en altta / at bottom
سبعمايه؟ seb'amie?

ARKA YÜZ / REVERSE

12 no'lu sikke gibi / as item #12
kalıbı biraz farklı /
die is a bit different

17- Alâeddin Keykubad III / 'Ala al-Din Kayqubad III

Gümüş / Silver (AR)

Darp yeri / Mint	Tarih / Date	Ağırlık / Weight	Çap / Diameter
Sarıkavak	700?	2.2 gr	23 mm

HPM Arş.

ÖN YÜZ / OBVERSE

16 no'lu sikke gibi / as item #16
kalıbı biraz farklı /
die is a bit different

ARKA YÜZ / REVERSE

12 no'lu sikke gibi / as item #12
kalıbı biraz farklı /
die is a bit different

18- Alâeddin Keykubad III / 'Ala al-Din Kayqubad III

Gümüş / Silver (AR)

Darp yeri / Mint	Tarih / Date	Ağırlık / Weight	Çap / Diameter
Sarıkavak	700?	2.15 gr	20 / 25 mm

HPM Arş.

ÖN YÜZ / OBVERSE

16 no'lu sikke gibi / as item #16
kalıbı biraz farklı /
die is a bit different

ARKA YÜZ / REVERSE

17 no'lu sikke gibi / as item #17
aynı kalıp / same die

19- Alâeddin Keykubad III / 'Ala al-Din Kayqubad III

Gümüş / Silver (AR)

Darp yeri / Mint	Tarih / Date	Ağırlık / Weight	Çap / Diameter
Sarıkavak	700?	1.6 gr	20 / 21 mm

HPM Arş.

ÖN YÜZ / OBVERSE

16 no'lu sikke gibi / as item #16
kalıbı biraz farklı /
die is a bit different

ARKA YÜZ / REVERSE

12 no'lu sikke gibi / as item #12
kalıbı biraz farklı /
die is a bit different

KAYNAKÇA / BIBLIOGRAPHY

- Gönçer 1971/1 : S.Gönçer, *Afyon İli Tarihi*, c.1.
- Uzunçarşılı 1988 : İ.H.Uzunçarşılı, *Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri*, Ankara.
- Varlık 1974 : M.Ç.Varlık, *Germiyan-oğulları tarihi (1300-1429)*, Ankara.
- Yücel 1991/1 : Y.Yaşar, *Anadolu Beylikleri Hakkında Araştırmalar I*, Ankara.

KISALTMALAR / ABBREVIATIONS

- Arş. : arşivi/archive
gr : gram
HPM : Halûk Perk Müzesi
mm : milimetre
ty/nd : tarih yok / no date